

Praha, 26. ledna 2021

Novela o sociálně-právní ochraně dětí čeká na projednání v Poslanecké sněmovně

Přes 8 000 dětí v Česku žije v různých ústavních zařízeních. Počet profesionálních pěstounů, kteří těmto dětem mohou pomoci, se každoročně snižuje. Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, která by měla být prvním místem, kde dítě najde potřebnou pomoc a zázemí, řeší problémy s financováním. Dětské domovy pro děti do 3 let (býv. kojenecké ústavy) nedokážou těm nejmenším zajistit rodinné prostředí. A ČR je jednou z posledních evropských zemí, kde tato zařízení fungují. Péče o ohrožené děti by měla hrát v Česku prim. MPSV proto považuje za zásadní přijetí novely zákona o sociálně-právní ochraně dětí vládou schválené v červnu 2020. Materiál se letos konečně dostane na půdu Poslanecké sněmovny.

„Děti by neměly končit v ústavech. Žít v rodinném prostředí je to nejdůležitější, co můžeme dostat do života, a nikdo by o to neměl být připravený. Proto musíme systematicky podporovat primární prevenci a náhradní rodinnou péči. Velmi si vážím chuti, energie, vytrvalosti a času těchto náhradních rodin i zařízení na rodinné bázi. Proto je tak zásadní, aby se novela o sociálněprávní ochraně dětí v Poslanecké sněmovně otevřela,“ říká ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová (ČSSD).

Pěstounská péče

V Česku je víc než 8 000 dětí, které jsou v ústavní péči. Díky péči přechodných pěstounů téměř 700 dětí ročně nemusí projít ústavními zařízeními a je jim věnována individuální péče v rodině. Počet přechodných pěstounů se ale v posledních letech každoročně snižuje. Zatímco na konci roku 2017 poskytovalo přechodnou pěstounskou péči 651 rodin, předloni to bylo 631 rodin a na konci roku 2020 to bylo již jen 593 rodin. Noví přechodní pěstouni se téměř nehlásí. Jedním z důvodů klesání počtů pěstounů jsou nízké odměny. Přechodní pěstouni tak mají výrazné problémy pokrýt náklady na péči o děti. *„Práce pěstouna je opravdu velice náročná, poskytuje nonstop péči dítěti v krizové situaci, a jeho pozornost by měla být zcela zaměřena na dítě. Pokud však musí pěstoun řešit existenční problémy, nebo dokonce shánět příjmy, ovlivňuje to i jeho péči a není to dlouhodobě udržitelná situace,“* dodává přechodná pěstounka Radka Švecová.

V rámci novely zákona o sociálně-právní ochraně dětí se proto navrhuje zvýšení odměn přechodných pěstounů z 20 000 Kč na 22 000 Kč. Ti by měli nově navíc dostat jednorázový příspěvek při převzetí dítěte podle věku dítěte od 8 do 10 tisíc. Dále se navrhuje zvýšení odměny dlouhodobých pěstounů, pokud pečují o sourozence nebo dítě se zdravotním postižením. Rovněž jsou v novele podpořeny organizace a úřady pomáhající pěstounským rodinám. Těm se navyšuje státní příspěvek na výkon pěstounské péče ze 48 000 Kč na 54 000 Kč ročně.

Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

Novela řeší také podporu zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Těch je v Česku okolo 50 a ročně jimi projde na 1800 dětí. Tato zařízení jsou rodinnějšího charakteru a poskytují ochranu a pomoc dětem, které se ocitly bez jakékoliv péče. V poslední době

Praha, 26. ledna 2021

se potýkají s problémy s financováním. „Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc se díky nedostatečnému financování dostávají často do finančních problémů až na hranici svého přežití. Valorizace státního příspěvku byla naposledy v roce 2013. Každoroční dotační titul MPSV na dofinancování je pro nás velmi důležitý, ale je z dlouhodobého hlediska nekoncepční. Proto je pro další fungování těchto zařízení důležité, aby se v Poslanecké sněmovně otevřela novela zákona o sociálně právní ochraně dětí.“ říká předsedkyně Fondu ohrožených dětí Hanka Kupková.

MPSV proto navrhlo navýšení příspěvku pro tzv. ZDVOPy. Než začnou změny platit, MPSV dva roky po sobě zařízení dofinancovalo prostřednictvím dotačního titulu. Více informací [ZDE](#).

Dětské domovy pro děti do 3 let

Výraznou změnou v péči o ohrožené děti je pak zákaz umisťování dětí do dětských domovů pro děti do 3 let (býv. kojeneckých ústavů) ze sociálních důvodů, jelikož jde o zdravotnická zařízení, která nedokáží zajistit rodinné zázemí pro ty nejmenší. V nich by měly být poskytovány pouze služby dětem, jejichž stav vyžaduje nepřetržitou zdravotní péči. „Řada domácích i zahraničních výzkumů prokázala, že umístění malého dítěte v ústavu negativně ovlivňuje jeho další vývoj. I proto se dlouhodobě zasazujeme o stanovení minimální věkové hranice pro umístění dětí do ústavní péče, jako je tomu v zahraničí,“ vysvětluje Anna Krbcová, tajemnice Asociace Dítě a Rodina.

Podpora mladých dospělých opouštějících ústavní či pěstounskou péči

Novela řeší také podporu mladých dospělých, kteří odcházejí z dětských domovů či jiných ústavních zařízení nebo z pěstounské péče. Nově budou dostávat příspěvek při studiu 15 tisíc Kč měsíčně. Kromě toho novela počítá s pomocí těmto mladým lidem při hledání bydlení a zaměstnání.

Tiskové oddělení MPSV